

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הנקבל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
ע"י ב"כ - עו"ד שני בצלאל

לבין:

הנקבל

ד"ר עופר ארבל
ע"י ב"כ - עו"ד יעקב עוזיאל

ה ח ל ט ה

העובדות

1. בתקופה הרלוונטית בשנת 2005, היה הנקבל, ד"ר עופר ארבל, רופא מתמחה ברפואה פנימית בבית החולים הדסה עין כרם (להלן: בית החולים).

בתאריך 24.10.2005 שכב מר [REDACTED] (להלן: החולה) ביחידה לטיפול נמרץ בבית החולים, כשהוא סובל מקריסת מערכות כתוצאה ממחלת הנשיקה. החולה שב מסיור בן חדש ימים בתאילנד. באותו יום, בשעה 00.45 קיבל החולה עירוי דם ופיתח חום וצמרמורת. האח יבגני הבחין כי החולה הפך טכיקרדי, בנוסף לנפילה בלחץ הדם ועליה בחום מ- 37.5 מעלות צלסיוס ל- 38.4 מעלות. או אז, קרא האח יבגני לד"ר ארבל, שהיה הרופא התורן ביחידה ושהה בחדר סמוך, ובקשו לבוא לראות את החולה, אולם הנקבל סירב לבקשה והסתפק בהוראה להפסיק את העירוי. יבגני פנה מספר פעמים נוספות לנקבל שיבוא לראות את החולה וכן להרגיע את אביו - אולם הנקבל עמד בסירובו. מאוחר יותר התקשרה גם האחות האחראית רזיה לנקבל, ושאלה מדוע אינו מגיע לקחת בדיקת דם מהחולה. לשאלתו האם חל שינוי לרעה במצבו של הנקבל, השיבה רזיה בשלילה, ואזי אמר לה הנקבל כי בדיקת הדם אינה דחופה ותעשה לקראת הבקר. הנקבל הסתפק בצפייה במוניטור שבחדרו, ואמר שאינו רואה צורך להגיע לחדר החולה, שכן לא הבחין בהדרדרות במצבו של החולה.

יבגני התקשר לרופאה הכוננית, ד"ר סבירי, אשר החליטה לבוא ליחידה - לא לפני שפנתה קודם לכן טלפונית לד"ר ארבל בבקשה שייכנס לחדר החולה, אולם הלה התמיד בסרובו. ד"ר סבירי החליטה להגיע מביתה לבית החולים, לא לפני שהתקשרה פעם נוספת לד"ר ארבל ובקשה ממנו להכנס לחדר החולה, ואזי נאות הנקבל למלא אחר הבקשה. ד"ר סבירי מצאה את החולה באי שקט ועם חום גבוה, אך במצב יציב. מצבו של החולה המשיך להדרדר, והוא נפטר בשעה 15.15 באותו יום.

דו"ח ועדת המשמעת

2. בתאריך 28.1.2009 הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר בועז לב, קובלנה כנגד ד"ר ארבל, על כך שבהתנהגותו המפורטת לעיל, הוא התנהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 41(1) לפקודת הרופאים. בעקבות הקובלנה, הוקמה ועדת משמעת שדנה בעניין וקבעה את ממצאיה.

לטענת הנקבל, הקובלנה היא תוצאה של "גחמה" של האח יבגני, אשר ביקש לכפות על הנקבל לקחת דגימת דם מהחולה. עדותו היתה מגמתית ובלתי אמינה, והוא ניסה "להעצים" את מצבו הקשה של החולה, כדי להצדיק את הטרדתם של גורמים שונים, כולל ד"ר סבירי, על-מנת שתילקח מהחולה בדיקת דם, שכלל לא הייתה חיונית. עוד טען הנקבל, כי אין מקום גם להסתמך על עדותה של ד"ר סבירי, שכן עקב חלוף הזמן הרב "נשכחו ממנה העובדות וכל עדותה בנויה בעיקר על השערות ועל דברים ששמעה מאחרים" (סעיף 3.1.10 לדו"ח הוועדה).

3. בדיון וחשבון שהגיש ביום 20.1.11, קבעה הוועדה כי עדותו של האח יבגני אינה מהימנה, וזאת בחלק מהנושאים השנויים במחלוקת בין הצדדים. עם זאת, סמכה הוועדה את ידיה על עדותה של ד"ר סבירי, שנמצאה אף תואמת את הרישומים הרפואיים. לאחר ששמעה עדויות ועיינה במסמכים השונים, הגיעה הוועדה למסקנה שהנקבל לא שעה לפניות הרבות שנעשו אליו כדי שייכנס לחדרו של החולה, שנמצא מטרים ספורים מחדרו – בין לצורך בדיקת מצבו ובין לצורך נטילת דם. אין ספור פניות שכאלה נעשו לנקבל על-ידי האח יבגני, האחיות האחראיות רזיה וד"ר סבירי. כל זאת, גם לאחר שהובהר לנקבל שמשפחת החולה נתונה בסערת רגשות ובאי שקט. תחת זאת, הוא לא יצא מחדרו והסתפק בצפייה במוניטור, ממנו יכול היה ללמוד ולהתרשם, לטענתו על מצבו הרפואי של החולה.

הוועדה דחתה את טענתו של הנקבל, כי לא היה מודע לכך שהצוות ביחידה ומשפחת החולה נתונים במצוקה, וזאת לאור הפניות החוזרות ונשנות אליו, במהלך האירוע, שייכנס לחדרו של החולה.

הוועדה הגיעה למסקנה כי:

"העולה מעדות הנקבל הוא, כי במקום לגשת למיטת החולה, המצוייה מטרים ספורים מחדרו ולמלא את תפקידו, הן מבחינת הצורך להתרשם באופן בלתי אמצעי ממצב החולה והן על-מנת להרגיע את החולה, הצוות ובני המשפחה, הוא העדיף לעמוד על נכונות החלטתו הרפואית ועל כך ששיקול הדעת באשר לעיתוי בדיקת הדם ניתן בידי..."
(עמוד 10 לדו"ח הוועדה).

אשר על כן, הגיעה הוועדה למסקנה, שהנקבל גילה בנסיבות המקרה דגן, התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 41 לפקודת הרופאים.

4. בבואה לדון בעונש לו ראוי הנקבל, שקלה הוועדה את העובדה שמדובר באירוע שקרה לפני שש שנים, וכי בינתיים סיים הנקבל את ההתמחות והוא עובד כרופא מומחה בתחום הרפואה הדחופה. כמו כן, ניתנו לגביו חוות דעת חיוביות ביותר.

עם זאת, חזרה הוועדה וציינה כי:

"...אף אם אין מקום לספק, באשר לצורך הרפואי ואף אם אין הצדקה עניינית להתנהלות הצוות הסייעותי, הסירוב העיקש של הנקבל, שלא לגשת למיטת החולה ולוודא שהדברים מתנהלים כראוי אינו במקומו ואף אינו מתיישב עם החובה והאחריות המוטלת עליו כרופא תורן" (סעיף 6 להמלצת הוועדה מיום 14.8.11).

לאחר ששקלה את מכלול נסיבות המקרה – הן המחמירות והן המקילות – הגיעה הוועדה למסקנה כי אמצעי המשמעת הראוי, בנסיבות העניין, יהא במתן התראה לנקבל. סמכות שר הבריאות לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים, הואצלה לי ביום 22.11.11.

החלטה

5. התנהגותו של הנקבל בפרשה זו נראית חמורה ותמוהה, בעיניי. לא יעלה על הדעת, שרופא הנקרא לחדרו של חולה ביחידה לטיפול נמרץ, הנמצא מטרים ספורים מהדר בו שהה – פעם, פעמיים, שלוש ויותר – על-ידי גורמים שונים, יתעקש שלא לעשות כן ויתמיד בסרובו לראות את החולה ואף את בני משפחתו. הדברים אמורים בין אם היתה לכך הצדקה רפואית – ובין אם לאו, כפי שסבר הנקבל.

סבורני, כי בהתנהגותו הבלתי מוכנת והבלתי אחראית הלזו, סטה הנקבל סטייה חמורה מהסטנדרטים הבסיסיים המצופים מאדם העוסק ברפואה, בכלל ומרופא במעמדו, בפרט. לא בכדי הגיעה הוועדה למסקנה הנכונה והראויה, בעיניי ולפיה: "התנהלות הנקבל, אינה עומדת בסטנדרד ההתנהגות המקובל והמצופה מרופא".

6. נוכח חומרת התנהגותו של הנקבל – ועל-אף הנסיבות המקילות שצויינו ע"י הוועדה – סבורני כי מתן התראה בלבד לנקבל, הינו עונש קל למדיי.

התלבטתי לא מעט, האם אין מקום להתערב בעונש המוצע, ולהטיל על הנקבל התליית רישיון למשך מספר חודשים. בסופו של דבר, החלטתי שלא לעשות כן, בעיקר נוכח התקופה הארוכה של כשש שנים שחלפה מאז האירוע, והעובדה שבינתיים סיים הנקבל את התמחותו והוא עובד כרופא מומחה בתחום הרפואה הדחופה, לשביעות רצון הממונים עליו. אין לי אלא להביע תקווה, כי הנקבל הפנים את הפגם שנפל בהתנהגותו הבלתי אחראית והלא אתית, והסיק את המסקנות לעתיד.

אשר על כן, הנני מחליט לאמץ את המלצת הוועדה ולתת לנקבל, ד"ר עופר ארבל, התראה.

ניתן היום 30.11.11, ד' כסלו התשע"ב.

המזכירות תעביר לצדדים העתק החלטה זו.

אמנון סטרשטיין, שופט (בדימוס)